

*Чекан А.С.,
студент освітньої програми «Магістр» спеціальність 101 «Екологія»
Науковий керівник: Подобайло А.В,
к.б.н, доц., доцент кафедри екології та зоології,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
annchekan19@gmail.com*

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОЕКТУ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПЛАНУ УПРАВЛІННЯ НА ПРИКЛАДІ НПП «ПИРЯТИНСЬКИЙ»

Проект організації території для національних природних парків (НПП) розробляється на 10-ти річний термін. Проектом НПП «Пирятинський» обґрунтовані заходи з організації території, охорони, відтворенню та рекреаційному використанню природних комплексів та об'єктів [1]. Завдання, які висвітлені в Проекті, відповідають головним завданням парку, це: створення умов для збереження та відтворення цінних природних та історико-культурних комплексів, природних об'єктів на його території; створення умов для організованого туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах з додержанням режиму охорони заповідних комплексів та об'єктів; організація та здійснення науково-дослідних робіт, розроблення та впровадження наукових рекомендацій з питань охорони навколишнього природного середовища, відтворення окремих видів флори та фауни, відновлення порушених екосистем, управління та ефективного використання природних ресурсів, організації та проведення моніторингу ландшафтного та біологічного різноманіття; відродження місцевих традицій природокористування, осередків місцевих художніх промислів та інших видів народної творчості; проведення екологічної освітньо-виховної роботи тощо.

План управління Смарагдовим об'єктом НПП «Пирятинський»/Management plan for Emerald Site National nature park «Pyriatynskiy» [2] був розроблений у 2016 році за підтримки проекту APENA – Підтримка України в апроксимації законодавства ЄС у сфері навколишнього середовища/ –Support to Ukraine in approximation of EU environmental aquis / Under financial support of the European Union (EuropeAid/135825/DH/SER/UA). План управління розробляється на 5-річний термін для реалізації плану дій, заходів та програм моніторингу. На відміну від Проекту організації території, у Плані управління висвітлено стратегічні цілі, які орієнтовані на збереження Смарагдових типів оселищ з дод. 1 Резолюції 4 Бернської конвенції, видів з Резолюції 6 Бернської конвенції, на збереження видів та оселищ з додатків Оселищної Директиви [3]. А також збереження річки Удай у її природному стан; підтримання водного режиму та екосистеми малих річок НПП «Пирятинський»; підтримання різноманітності заплавно-лучних оселищ, тощо.

У Смарагдовому об'єкті НПП «Пирятинський» було проведення картування оселищ, в ході якого було визначено 721 полігон. Загалом обриси функціональних зон за проектом організації території НПП та планом управління Смарагдовим об'єктом співпадають. Деякі відмінності полягають в особливостях режиму природокористування. Проект організації та План управління ґрунтуються на різних списках видів, які потребують збереження. Проект організації НПП орієнтується на збереження рідкісних видів, які включені до ЧКУ, додатків Бернської [4] та Бонської конвенцій [5], до СІТЕС [6] та його додатку, до Європейського червоного списку [7] та Червоного списку МСОП [8]. В Плані управління Смарагдовим об'єктом, Бернська конвенція є основоположним документом. Цільові види, які потребують спеціальних заходів збереження, обираються з додатків Бернської конвенції, додатки Оселищної та Пташиної Директиви [9]. Методика моніторингу описана в обох документах.

Проектом організації передбачено проведення моніторингу за такими типами: метеорологічні спостереження, інвентаризація автохтонної флори; картографування рослинного покриву; ботанічний моніторинг; інвентаризація аборигенної фауни; зоологічний моніторинг. Результати моніторингу щорічно оприлюднюються в Літописі природи НПП. За Планом управління передбачено проводити моніторинг оселищ, стану популяцій птахів та риб. Та здійснювати корекцію плану управління кожні 5 років.

Література:

1. Проект організації території національного природного парку «Пирятинський», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів (2013). Київ.

2. DAPHNE (2016). План управління Смарагдовим об'єктом «НПП Пирятинський» / Management plan for Emerald Site «NNP Pyriatynskiy». [online] Available at: http://daphne.sk/pyrmp/docs/Pyriatynskiy_Emerald_Site_Management_Plan.pdf [Accessed 07.10.2019].
3. European Commission (2019). The Habitats Directive. [online] Available at: https://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/habitatsdirective/index_en.htm [Accessed 24.12.2019].
4. Законодавство України (1996). Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі. [online] Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_032 [Accessed 23.11.2019].
5. Законодавство України (1999). Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин. [online] Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_136 [Accessed 23.11.2019].
6. Законодавство України (1999). Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення. [online] Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_129 [Accessed 26.11.2019].
7. Internet archive (1991). види судинних рослин флори України, які занесені до європейського червоного списку тварин і рослин, що знаходяться під загрозою зникнення у світовому масштабі (1991). [online] Available at: https://web.archive.org/web/20131029205410/http://mail.menr.gov.ua/publ/redbook/_rosl/evrorosl.htm [Accessed 27.12.2019].
8. IUCN Red List of Threatened Species (2019). IUCN Red List of Threatened Specie. [online] Available at: <https://www.iucnredlist.org> [Accessed 26.12.2019].
9. European Commission (2019). The Birds Directive. [online] Available at: <https://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/birdsdirective/> [Accessed 24.12.2019].